

Štampa vsak četrtek
in vsak s petkom
vse in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.--
za pol leta „ 2.--
za četrt leta „ 1.--

Naročnina se pošilja
upravnistvu tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Delaščiki katoliške
krajanskega društva do
krajanskega lista brez
plačila naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Primeni list št. 4
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Nekopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznaka se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Iskrati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 19.

V Mariboru, dne 12. maja 1904.

Tečaj XXXVIII.

Ljudske pravice.

V enem zadnjih člankov smo razložili volivno reformo, ki jo je sklenil štajerski deželni zbor dne 10. novem. 1903 in katero je potrdil cesar. Izmed 8 poslancev četrte kurije (skupine) pripadajo trije na slovenske okraje. Volilci v tej kuriji bodo vsi moški, ki so dosegli starost 24 let in so najmanj šest mesecev bivali v dotični občini. Osem poslancev bo prihodnjic več v deželnem zboru. Na slovenske okraje pripadejo trije. Torej tukaj so vam, dragi slovenski kmetje in delavci, prvokrat dali trohico vaših pravic. Tudi vi plačujete davke ravno tako kakor grajščaki in veleposestniki, in vaši davki so večkrat bolj občutljivi kakor davki za grajščaka in meščana. Zmiraj bolj in bolj se povdaja dandanes vrednost dela, vrednost krvavo zasluženih novcev. Seveda je še dosti stare šare v ljudstvu, še vedno je mnenje razširjeno, da samo ta kaj velja, ki ima denar — denar je sveta vladar — pravijo. Žalibog, da je temu še dandanes res tako — a mi moramo stremiti za tem in se zmiraj potegovati za to, da bo dobilo tudi delo vrednost pred svetom. Kdo dandanes kaj velja? Poglejmo malo: Zvečer se vračata delavec in kmet od težkega dela domu — nihče se ne zmeni za nje. — Pa pride kočija in iz nje stopi gospod, ki se je za zabavo pripeljal v vas. Vse se mu priklanja. Mož je kapitalist, on živi samo od denarja, tudi dobrot nič ne deli. Kateri je več vreden? Naš odgovor se glasi: Delavec in kmet z žuljavimi rokami. Seveda pa naše besede niso naperjene mogoče proti

takim možem, ki »z glavo delajo« in se trudijo — kajti tudi to delo je veliko vredno in mnogokrat jako težavno. Tisti pa, ki v resnici delajo »z glavo« požrtvovalno in tudi izpolnjujejo svoj poklic na svetu, se ne bodo upirali pravicam delavskega in kmetijskega stanu, ker bodo vedeli, kaj je ročno delo vredno.

Z novo volivno reformo ste torej dobili nekaj pravic. Pokažite pri prihodnjih volitvah, da ste tudi zrela za te pravice, da jih veste upoštevati in ceniti. Volite le take može, ki čutijo z vami, katerim so znane krivice, ki se vam godijo, volite slovenske može!

Rusko-japonska vojna.

Fenvančen — padel.

Poročilo iz Tokia pravi, da so se Japonci v petek polastili Fenvančena. Napadli so Ruse, predno so se opomogli od svojega poraza ob Jalu, pri katerem so, kakor trdi došlo poročilo japonskega poslanstva na Dunaju, skupno izgubili nad 3000 mož. Ker je Fenvančen za Ruse zelo važna postojanka, vršil se je ljut boj. Rusi se morajo torej umikati dalje proti Mukdenu.

O bojih pri Fenvančenu je došlo nasladnje poročilo:

Pariz, 7. maja. V noči od torca na sredo je zapovedal general Kuroki, da se glavni del Japonske, pri Jalu izkrcane armade poda proti Fenvančenu. Ondi so se vršili silno krvavi boji za okolu stoječe višine. Na obeh straneh je bilo veliko žrtv. Poročila iz Söula

javljajo, da so se Rusi v četrtek iz taborišča v Fenvančenu umaknili. Kuroki sam je tedaj stal le še nekaj kilometrov od Fenvančena. Predno so Rusi zapustili mesto Fenvančen, so zažgali mesto in uničili vsa živila.

Port Artur na suhem obkoljen.

Najnovejša poročila trdijo, da je Port Artur odrezan na suhem od ostalih ruskih čet. Iz Petrograda baje brzobjavljajo v London: Brzobjavna in železniška progla od Mukdena proti Port Arturu je pretrgana, le s pomočjo brezžičnega brzobjava oddajajo Rusi svoja poročila.

Dne 9. t. m. došla brzobjavka z Dunaja poroča, da je oddelek japonske armade, ki se je izkrcal na Liaotunu, zasedel Pulautken, razdril železniške in brzobjavne zveze, tako da je Port Artur dejanski odrezan od ostalega ruskega vojaštva.

Ako je to res, tedaj pravim poveljnikom trdnjave imenovani general Smirnov ne bo mogel priti v Port Artur. Provizorični poveljnik trdnjave, general Stössel, je izdal 6. t. m. sledeče dnevno povelje: »Dne 30. aprila in 1. maja je prekoračil sovražnik z veliko vojno silo reko Jalu. Naše čete so se umaknile na pozicije, katere so si prej izbrale. Včeraj je izkrcal sovražnik znatno število vojske južno od Pietseva in v bližini zaliva Kiučau. Sedaj se prične za nas delo. Sovražnik bo gotovo pretrgal železniški promet ter skušal potisniti naše čete do Port Arturja, da oblega to trdnjavo, ki je ruska obrana na skrajnem Vztoku. Branite jo, dokler ne dosepejo čete, ki nam prinesejo pomoč. Štejem si v svojo dolžnost

Listek.

Kako so Medvedov oče Sršenko ozdravili.

I.

Odkar biva človeški rod na zemlji, zasledujejo ga mnogovrstni sovražniki, ki mu pretijo od vseh strani in ga skušajo ugonobiti. Tak sovražnik človeškega rodu je tudi bolezen. Dolžnost vsakega zemljana je, da se vojskuje zoper sovražnike, ki mu grenijo življenje. Ta boj je dvojen: človek se bojuje s krepko roko ali pa »z uma svitlim mečem.« Akoravno pa je človeški rod v lečenju jako napredoval, se zanimal za vse bolezni in jih skušal razkriti, naj si bodo še tako skrite, se je pa vendar na neko bolezen premalo oziral in jo premalo upošteval, ki lahko postane pogubonosna za vse sloje človeške družbe, namreč — bolezen na jeziku. To bolezen dobijo moški le redkokrat, najčese se prime žensk. Dobiš pa to bolezen, ako jezik prepogosto rabiš, ga preveč sušeš.

Tako bolezen je imela tudi Sršenka. Ne vem vam več za gotovo povedati, kaj je Sršena zmotilo, da se je vjel in vzel to žensko

v zakon. No, naj bo, kar hoče, resnica je pač bila, da je pri Sršenu »ona« nosila hlače.

Sršen je bil potrpežljiv človek, jako potrpežljiv... Kadar le količkaj ni bilo prav, se je vstopila Sršenka med hišna vrata in čez »plot« njenih zob se je vsulo celo krdelo besed, ki so bile bolj grenke kakor pa sladke, včasih še celo strupene. In kadar so letele krilate besede kakor strele na dekle, hlapca ali pa celo na Sršena, tedaj jojmene tistemu, ki jih je moral čuti. Če Sršenka ni hotela z lepega odnehati, je rekel sosedov hlapec: »Pri sosedu pa pšenico vejejo, ali pa se gospodinja krega.« Te besede pa so bile kakor voda na ogenj in so vsaj za nekaj časa podušile žolč in jezo Sršenkino.

V Hudi vasi je bil letni semenj. Sršen je prodal svoja oobro rejena volička, in ker se mu je kupčija dobro obnesla, sta šla s sosedom k »Matijčetu«, ker sta dobro vedela, da takega, kakor ga toči »Matijče«, ne najdeš po devetih župnijah naokrog. Dobro sta se imela pri steklenici rujnega vinca, ki je jima jelo počasno stopati v glavo in mešati možgane. Opomniti mi je še treba, da Sršen ni bil pijanec. Kaj šel! Pa branil se pijače tudi ni in precej krepko je potegnil iz ko-

zarca, če si mu ga ponudil. Tudi ni bila njegova navada, da bi bil po nedeljah dolgo izostajal, ne, ne, skrbne gospodinje so ga stavile celo svojim možem v zgled, kadar so ob nedeljah prepozno prihajali domu. Toda na sejmov dan ga je »božji zegen« zmotil tako, da se ga je precej nalezal. Prehudo pa ravno še tudi ni bilo in še precej korajžno jo je lomstil proti domu.

Blizal se je hiši. Joj, joj, zdaj se je spomnil, kaj ga čaka. Alo! Kakor debela toča na plodonosna žitna polja, tako se je vsula kopica nečednih besed na ubogega Sršena. Toda hladnokrvno je vse poslušal in še smejal se je razkačeni ženi: »Če sem jih kdaj zaslužil, sem jih danes«, si je mislil. To pa je Sršenko še bolj razjezilo, da se ji mož še posmehuje. Popadla je metlo, ki je slonela za durmi, in lop po njem! — Toda Sršen je bil mož, Sršenka pa le ženska. — Lepo jo prime pod pazduho, jo pelje v stransko izbo in jo zaklene.

Sršenka ni vedela, kaj bi bila počela. Od jeze se je jokala. Obžalovala je, da je šla na Sršenovo, oj, ko bila ostala doma, bi bilo vse drugače. Premišljevala je, kaj naj ukrene. Ali bi šla svojemu očetu potožiti vse, kar se ji je pripetilo? Ne, oče bi jo še okregali in pognali nazaj. Kaj naj tedaj začne? Nekaj ji je prišlo na misel. Saj res! »K Medvedu poj-

vas opomniti, da se moramo pripraviti da sprejmemo sovražnika na način, dostojen slavi ruske vojske. Naj se zgodi kar hoče, ne zgubite poguma. Pomislite, da je v vojni vse mogoče ter da bomo z božjo pomočjo izvršili nalogo, ki nam je poverjena.

Sangajska poročila trdijo, da so Japonci zasedli Talienvan.

«Nov. Vremja» piše o obkoljenju Port Arturja: Potrebno je, da od Port Arturja ločena Rusija sedaj spolni svojo dolžnost. Medtem, ko na dalnih liaotiesanskih skalah kopica ljudi v oblegani trdnjavi živi v razburjenosti in naporih, mora tudi v Rusiji vladati intenzivno življenje in se mora vsak trenotek in vsak izbruh energije izkoristiti. Vsa Rusija mora imeti sedaj le to misel: V Port Arturju ne sme pasti ruska zastava. Le, če bomo vsi prepričani pravočasno nastopili za osvoboditve Port Arturja, se bode v ta namen moglo vse storiti. Novo skušnjo prenesli bomo mirno in obljubimo: Port Artur naj bode prepričan, da bode Rusija storila svojo dolžnost.

Ali je vhod v Port Artur zaprt?

»Reuterjev urad« javlja iz Tokia: Admiral Togo poroča, da je vhod v luko Port Artur izvzemši za čolne popolnoma zaprt. Japonci pri zadnjem napadu niso izgubili nobene ladje, pač pa mnogo ljudi. Drugi vir pa zopet poroča, da pred Port Arturjem križa šest japonskih križaric, očitno radi tega, da opazuje vhod v luko oziroma da prepreči kak ruski poizkus udreti z ruskim brodom iz luke. Japonci torej niso popolnoma prepričani o tem, da je ruskemu brodomu pot iz Port Arturja popolnoma zaprta.

O tem, ali je Port Artur zaprt, je došlo mnogo si nasprotujočih poročil. Japonska poročila trdijo, da je zaprt, ruska pa zaničujejo.

Port Artur pripravljen na obleganje.

Petrograd, 7. maja. Tu je veliko razburjenje. Pričakuje se vsak čas, da Japonci od severa pritisnejo na Port Artur in ga hkrati začno bombardirati z morja. Mesto bo torej v dvojnem ognju. Po najnovejših poročilih je sedaj v Port Arturju čela sedma vzhodno-sibirski strelski divizija pod poveljstvom generalov Stössel, Smirnov in Sevastjanov, trdnjavski pehotni polk s tremi prapori, dalje 1. in 2. prapor trdnjavskega topništva in dve stotniji tehniških čet, skupaj 18 000 mož in 400 topov kalibra 12 do 30 cm in poleg teh še topovi, ki so jih vzeli v trdnjavo s poškodovanih ladij. Tukajšnji vojaški krogi sodijo, da pri tej posadki ni mogoče Port Arturja vzeti. Preskrbljen je z vsem za eno leto.

Preskrbovanje japonske armade.

Japonska armada je preskrbljena s posušenimi in stisnjenimi ribami. Porcije teh rib so zelo podobne pisanim bananam ter zadostujejo za 7 do 8 dni, ako se pridene še malo riža. Japonsko vojno vodstvo upa, da bodo te armadne konzerve zadostovale, ne da bi se bilo treba vojakom ozirati na deželne pridelke. Seveda se to zelo čudno zdi Amerikancem, toda pomisliti je treba, da so Japonci Azijatje in ne Amerikanci ali pa Evropejci.

Stališče Kitajske.

London, 6. maja. V Ameriki se stališče Kitajske v sedanji vojski zasleduje z največjo pazljivostjo. Poslanik Conger je brzojavil iz Pekinga na ameriški državni urad, da je kitajska vlada zopet zagotovila z največjo odločnostjo, da bode v sedanji rusko-japonski vojski ostala nevtralna. Pomnoženje armade generala Ma, ki ima na razpolago 5000 dobro izurjenih in za vojsko pripravljenih mož, se opravičuje s tem, da mora imeti kitajska vlada ob mandžurski meji močno armado za opazovanje ruskih čet, pa tudi zato, da se zaduše morebitni vstanki. V Washingtonu so mnenja, da Rusija ne verjame dosti kitajskim mirovnim zatrdilom, marveč pričakuje, da se bodo Kitajci ob prvi priložnosti maščevali nad Rusi. Situacija bode postala nevarna, če se prikaže ob Liao reki močna in zmogovita japonska armada.

Pri nas poldne, v Port Arturju 7. zvečer.

Ko je pri nas poldne, je v Port Arturju 7. ura zvečer, v Vladivostoku skoraj osma, v Tokiju nekaj minut čez osmo uro. Podnebje bojišča je, kakor znano, zelo neugodno in neprijetno. V Vladivostoku je srednja temperatura v januarju in februarju 14° C pod ničlo, komaj meseca aprila zraste srednja temperatura do 4° C nad ničlo. V Söulu je navadno 4°—5° pod ničlo do srede marca. Na Japonskem je pa podnebje milejše.

Državni zbor.

Dunaj, 10. maja 1904.

Sklep državnega zbora.

Kar se je dalje časa pričakovalo, se bo zgodilo gotovo v torek 10. ali v sredo 11. maja; neplodnega zborovanja našega parlamenta bo konec. Zadnje dni so Poljaki še enkrat poskusili, Nemce in Čeha pomiriti, a se jim je ta poskus zopet ponesrečil. Vsaka od obeh strank pravi: ne! Čehi rečejo, dokler se nam ne zagotovi češki uradni jezik in ne dobimo zagotovila, da se nam ustanovi češko

vseučilišče, ne popustimo obstrukcije. Zadnje dni so pristavili še tretji pogoj, pod katerim pripustijo posvetovanje o državnem proračunu: da Nemci v češkem deželnem zboru popustijo obstrukcijo. Iz same jeze nad Čehi so začeli pretečeno leto Nemci obstrukcijo v češkem deželnem zboru. Vse je torej zmedeno. Dne 14. maja se snidejo delegacije. Čuje se, da zahteva vojno ministrstvo velikanske svote od delegacij za nove topove.

Poljaki med saboj.

Nečavno je bil obdolžen poljski poslanec Vek, da si je nabasal mnogo papirja in svinčnikov v zbornici ter si ga dal poslati v svojo domovino brezplačno. Ker je bil zavitek prevelik in pretežek, ga hoče zbornični sluga razdeliti na tri dele. V svoje začudenje najde v zavitku v zbornici vzeti papir in pisalno orodje. Stvar je prišla na dan. Poljski klub je radi tega Vek-a izključil iz svoje sredine in se govori, da se bo Vek odpovedal poslanstvu. Zdaj imajo pa Poljaki zopet nove težkoče s poljskim poslancem dr. Velevjeskim. Zapleten je v neko tožbo, kjer se mu predbaciva, da se je okoristil z pomočjo svojega državno-zborskega mandata. Poljski klub je sklenil, da iztopi iz njegove sredine Velevjeski za tako dolgo, dokler sodnijska preiskava ne dokaže njegove nedolžnosti. In ker »gre rado do tretjega«, je v zadnji seji poljski socijalni demokrat Dazsynski očital poljskemu poslancu kmetu Szajerju, da je ta dobil od vlade neke pravice, pa jih je prodal dalje za 3000 gid. nekemu židu. Čudno! Ta poslanec je ob začetku zdajšnjega zasedanja trdil: moji nasprotniki pri volitvi so bili »žlahčiči« in »židovi«. (Žlahčiče imenujejo kolovodje poljskih poslancev, ker so večinoma žlahtnega rodu ali »žlahta«.) Zato Szajer začetkoma te državnozbornske dobe tudi ni pristopil »poljskemu kolu«. (Poljsko kolo« se imenuje poljski klub v državnem zboru.) A kmalu se je premislil; pristopil je k poljski »žlahti« in po trditvi Dazsynskega se zvezal z poljskimi židovi. To je značajnost!

Politični ogled.

Ubežni minister. Bivši italijanski naučni minister Nasi, o katerem smo poročali v št. 13. t. l., da je poneveril mnogo uradnega donarja, je pobegnil iz Rima. Sodnija je namreč začela preiskavo proti njemu, toda minister jo je popihal.

Zopet vstaja na Balkanu? Z Balkana prihajajo zopet vznemirljive vesti. Med Bolgarsko in Turčijo je prišlo do hudega razpora,

dem in se bom pritožila in povedala bom vse — — od kraja do konca.

»No, ali se je burja že poglela, ali si se že spametovala?« jo je vprašal Sršen, zasukal ključ in jo izpustil. Hitro skoči Sršenka po koncu in hajdi po stezi proti Medvedu. Mračilo se je že.

II.

Daleč naokrog so sloveli Medvedov očka zaradi dobrega sveta, ki so ga dajali vsakomu, kdorkoli je prišel k njim pomoči iskat bodisi v duševnih, bodisi v telesnih zadevah. Če je prišlo govedu kaj, so poklicali Medvedčka; če je zbolel človek pri hiši, so poslali tudi ponj. In dosti so jih zlečili, da so popolnoma ozdraveli. Vigredi in o kresu so nabirali po planinah in po travnikih cvetlice in skrivnostna zelišča, jih sušili, jeseni pa, ko so jeli padati beli kosmiči izpod neba, so tičali cele dni v kuhinji in kuhali in precejali, da jih je bilo veselje gledati. Mlada Medvedka se je večkrat jezila, ker na ognjišču ni imela prostora, kamor bi bila pristavila lonce, da bi mogla kaj skuhati.

V tem duševnem porazu se je zatekla tudi Sršenka k njim.

»No, kaj pa bo dobrega, Sršenka«, so rekli, ko so videli, da se bliža soseda.

»O nič dobrega, nič, le hudega«, je rekla Sršenka, ko se je sramežljivo krljžala hiši.

»Kaj pa, kaj?«

»Sram me je skoro povedati, toda moram, drugače ne bo pokoja pri hiši. Poprej še ni bilo prehudo, ko mi je utihnil, — a zdaj zdaj! Zdaj je začel celo popivati. O da sem jaz bila vendar tako slepa in nisem videla slabostij na njem. Da bi ga — —!«

»Koga pa, koga?«

»E, mojega starega!«

»Kaj pa sta imela, kaj; saj prej nisem nič čul hudega o vaju?«

In Sršenka je začela naštevati vse pregrehe in nerodnosti moževe tako lepo, kakor bi litanije molila, posebno pa je povdarjala, da ji on nikdar ne utihne, če ona zarezni nanj. Ko ga je tako očrnila pri Medvedu, in ko ji je že zmanjkalo snovi za govor, pravi:

»Lepo prosim, očka, svetujte mi, svetujte, kaj naj počnem.«

»Mhm, hmha.« Neznosen molk in grobna tišina je zavladala po sobi.

»Ali je že dolgo od tega, odkar je začel tako delati?« vprašajo Medvedček.

»Še ni dolgo, ne; odkar je kres minul, mi take uganja.«

»Da bi pa kar nakrat postal Sršen drugačen človek, tega pa ne morem verjeti, to se mi zdi pa čudno. Veste Sršenka, kaj vam povem. Morate pač vi utihniti, če se bo on začel kregati; brez vzroka gotovo ne bo hud.«

To je bilo Sršenki preveč.

»Da bi mu jaz utihnila? Ne!«

In zaloputnila je vrata za seboj.

»Zdaj pa imaš«, mislili so si Medvedček, leteli so za njo kar so najbolj mogli in klicali so jo nazaj.

»Sršenka, samo malo se pridite, jaz vem za veliko boljši svet, kakor je ta!«

»Naj pa bo«, si je mislila, »morebiti pa vendar pomaga.«

»No, le potolažite se le; nič ni bilo hudega«, jo skušajo pomiriti očka.

»Da bi — —!«

»Pst. Če hočete, da bi se vrnil v vašo hišo mir, mi morate natančno na tale vprašanja odgovarjati, katera bom zdaj na vas stavil. Ali boste?«

»Bom.«

»Dobro.«

»Ali vas ne srbi včasih jezik?«

Sršenka ni vedela, kam meri to vprašanje.

»No, malo — — malo včasih že.«

»Kaj malo, nič malo, jaz hočem samo vedeti, da ali ne.«

— — — »Da.«

Očka so prižgali svečo. »Tako! Zdaj pa stegnite jezik, kar najbolj morete iz ust.« — Nerada je to storila Sršenka, toda če bi pa vendar pomagalo. »Sem že videl, je že dobro. Čakajte deset minut, da vam naredim zdravilo!«

vendar se je posrečilo diplomatom ta razpor poravnati. Bolgarska je bila vznemirjena vsled vojaštva, katerega je Turčija pošiljala na bolgarsko mejo. Prva njena zahteva je torej bila, da je zahtevala odstranitev vojaštva od svoje meje. Nadalje je zahtevala pomiloščenje vseh vjetih Bolgarov ter da se izvedejo reforme. Turčija je sicer kakor navadno vse obljubila, toda izpolnila te svoje obljube ne bo nikoli. Nekaj jetnikov je res izpuščila, toda mnogo jih še trpi po turških ječah. Nasproti svoji obljubi pa pošilja vedno več vojakov na bolgarsko mejo. Kar se pa tiče reform, se še ni nič zgodilo. Načelnik makedonske vstaje dr. Tataučev se je te dni tako-le izrazil: S turško-bolgarsko pogodbo so nas vodili nekoliko časa za nos, in evropske velevlasti menijo, da je radi tega zdaj vstasko gibanje v Makedoniji popolnoma nehalo. Ni ga pa pametnega človeka, ki pozna količkaj makedonske razmere, kateri bi bil prepričan, da se murzstški načrti dajo izvesti. Turčija ne bode izvedla nobenega stavljenih pogojev, in je radi tega gotovo, da se vstaja zopet takoj prične, ko hitro se bodo nesrečni Makedonci prepričali, da jih evropska diplomacija ina za norca. Kdaj se bo to zgodilo, se ne da sicer določeno reči, ali zgoditi se zna že v najbližjem času.

Dopisi.

Ljutomer. V zadnjem »Slov. Gospod.« smo čitali, kako so se letos vršile tukajšne občinske volitve in pri tem spoznavali naše somišljenike in nasprotnike. A koristno je tudi spoznavati delovanje naših najljubejših nasprotnikov. Ni ga v okraju hujšega narodnega nasprotnika Slovencev, kakor je notar Thurn. Ta kot zaupnik društva za ohranjenje nemške posesti na Spodnjem Štajerskem, porabi vsako ugodno priložnost, da zavda nam Slovincem občuten udarec. Letos je bilo pri tukajšni sodnji popolniti službo kancelista. Takoj sta bila notar Thurn in lekarnar Švarc na nogah in sta šla v Gradec; in res, dosedaj s Slovincem nameščeno mesto kancelista se je podelilo nemškonalionalcu.

Ker nekateri Slovenci vsled tega nočejo več zahajati k Thurnu, treba je imeti pred očmi samo naslednje postavne določbe. Pred notarjem smo zavezani delati naslednje pogodbe oziroma pisma; Zenitne pogodbe, vsakovrstne pogodbe, katere sklepata med seboj zakonski dvojici, potrdilo prejema dote, darilne pogodbe, ako se darilo takoj ne izroči, vse pogodbe med živimi, katere slepci ali pa gluho-nemci, ki ne znajo brati, mutci, ki ne znajo

»Je že prav.«

Očka gredo v kuhinjo. Ogenj je glasno prasketal, krop je vrel, ječmenček pa je delal pr-pr-pr. V kuhinji ni bilo žive duše. Očka so vzeli ponvico, jo nalili z vodo, izpod strehe pa so prinesli kamilic, lapuha, metlike, ki je posebno za hude jezike. Narodna pesem pravi:

„Na Medvedovem travn'ki
pa raste metlika,
ker je mlada Sršenka
tak' hud'ga jezika.“

In še več drugih rastlin so prinesli, katerim navadni človek še imena ni vedel. Medvedček pa so poznali vse, vse. In vzeli so od vsake rastline pergišče, od kamilic pa malo več in skuhali so dobro izvrstno zdravilo. Ko je bilo kuhano, so jo lepo precedili in vlili v štefan ter ga dobro zataknili.

»To bo pa preveliko«, je rekla Sršenka, »saj nisem konj.«

»E, nič ne bo, bo pa trajalo leto in dan. Če bi vam pa prej zmanjkalo, pa zopet pridite.«

»Kaj pa sem dolžna?«

»Le počakajte, da vam vse povem. Morate še vedeti, kako je treba to rabiti in kedaj. Veste, če se bo mož zopet kregal, potem pa hitro idite in vzemite tega dve žlici, pa požreti ga ne smete, ampak ga morate tako dolgo v ustih držati, da bo mož odjenjal ali pa odšel. Razumite?«

pisati, v svojem imenu sklepajo, vsa druga pisma in prošnje smejo se delati tudi pred odvetnikom. Zemljeknjižne prošnje so dolžne sprejemati ustmeno tudi c. kr. okrajne sodnije, kar se pa tu na Spod. Štajerskem jako redko dogaja in svedoči, da se tu ljudstvo še premalo zaveda svojih pravic. Mi tudi nismo navezani na domačega notarja, lahko se poslužimo enega v sosednem okraju. Tu imamo n. pr. g. notarja Pioja v Gornji Radgoni in g. notarja dr. Geršaka v Ormožu, ki sta oba naša iskrena domoljuba. Glasom ministrske naredbe zavezane so sodnije vršiti zapuščin-ske obravnave, katerih premoženska vrednost ne presega vrednosti 1000 kron, pri sodnji osebno. A sodnije kaj rade v navedenih slučajih odvale ta posel s tem, da poverne c. kr. notarja kot sodnega poverjenca za obravnavo take zapuščine. Tudi v tem slučaju si lahko pomagamo s tem, da ne gremo k zapuščin-ski obravnavi k notarju, dotlej da nas vabi sodnija sama k sodnji.

Kapela pri Radgoni. (Piskrovez.) Marsikdo misli, da so kapelskega piskroveza »Štajerjanci« že kje na kisli »župi« pojedli. Toda niso ga še, čeravno so zasledili že nekaj nad 50 piskrovezov, pa vendar še jaz nisem med njimi. Ni dolgo, ko sem si hodil v Radgono po žico. Med potom stopim v Radencih k Razlaku na južino in tukaj sem videl, da imajo piskroveza že celo naslikanega. Gospod Razlag imajo tako reč, s katero človeka »dol vzemejo«, potem pa naredijo ravno takšno podobo, kakor je človek. Tako se je zgodilo tudi nekemu piskrovezu, da so ga g. Razlag pri neki priliki pogledali skozi tisto čudno reč, pa so ga imeli notri, potem pa naslikali njegovo postavo.

Ko so se ubogi zaslepljeni »Štajerjanci« jezili nad onim naslikanim piskrovezom, delal sem jaz kakor vsak pošten »mešter« z mirno vestjo v Murščaku pri Vrbaneki, ki je včasih mlinar, včasih pa korondiče prebira. Je že tako.

Grem gor po vratah k Jožovci, ki je na Galovem, vprašam za delo in ga tudi dobim. Seveda človeku, kateri je tak »flisig« in zraven pa še dober delavec kakor jaz, vsakdo rad da delo. Gospodarja ni bilo doma, ampak sami so mi pravili, da je »jünce« na sejem gual. Poslovim se in rečem gospodinji: »Ti, Mica! Reci, reci ti tvojemu, da ga je škoda, da bere ptujskega laži-lutra.«

Krevsam gor h Kočjaševemu Balazi. Hej, to so vam čuden stric. Po stanu so oni krojač, odkritosrečno rečem, dober krojač, toda oni držijo bolj na »tajč«, ptujskega »Štajerca« pa imajo za sv. pismo.

Grem dalje po vrhu, nikjer nič »kšefta«.

»Že razumim, a dvomim, da bi pomagalo.«

»Če se boste le natanko po mojem svetu raynali, ste v dveh mesecih popolnoma zdravi, to vam zagotovim, pa ubogati morati in vse storiti tako, kakor sem vam ukazal.«

»Naj pa bo torej, kaj pa sem dolžna?«

»Zdaj še nič, ker jaz ne jemljem prej denarja, predno da ne vidim, da je moj »pačent« popolnoma zdrav.«

»Pa srečno in zahvalim lepo za vse, pa zdravi ostanite!«

»Le glejte, da se vi kmalu ozdravite, jaz sem, hvala Bogu, še vedno zdrav.«

* * *

Sršenka je ubogala Medvedčka in v štirinajstih dneh — kaj pa si mislite — je bila na jeziku popolnoma zdrava. Sršen je od samega veselja stisnil Medvedčku desetak.

»Oho! No, ali je zdrava?«

»O hvala Bogu, pa tudi vam, popolnoma.« Nekaj časa sta potiskala desetak po mizi gor in dol, no, naposled pa so ga Medvedov očka radi hranili, akoravno so se ga s početka bolj branili kakor neuki Medvedovi junci jarna.

»Mhm. Hmha!«

povsod pravijo, da si sami piskre vežejo, jaz pa pravim, da jih niti nimajo. Pri Gombačevej Leniki zvežem par piskrov, postreljam korondiče, pa gazim dalje to grozno blato.

To vam pravim, gospod urednik, ko bi Mursko-Vrhčani spravili svoje blato k svetovni razstavi, gotovo bi dobili častno kolajno. Zvezal sem še pri nekem gospodarju par črepov ter jo hitro pobrisal dalje.

Grem doli okoli po vrhu in doli proti Horvati ali Čolniki, ki je »Cimermanmeister«. Sicer dober človek, toda zelo zaslepljen, da podpira ptujsko skrepevalo.

Toda dovolj! Murščaka imam zadosti; zatorej sem storil slovesno obljubo, da ne bom hodil nikdar več v Murščak piskrov vezat. Vlečem se po malem domov, lačen in žejen, blaten in umazan. Doma me moja boljša polovica pošteno ošteje, mene pa zgrabi jeza, tresnem »püto« v kot, grem v Radence na vlak pa se odpeljem v Gradec na zidarijo. Mogoče se zopet v jeseni kje oglasim, do tedaj pa zdravi! Tudi tebe, ptujski »Štajerc«, pozdravlja tvoj neprijatelj, kateri ti pomaga kopati grob.

»Piskrovez.«

Od nekod. Ker v neki župniji dušni pastir ne pusti, da bi šolarji v cerkvi med službo božjo za denar igrali, zakrivljena peresa si iz klobukov jemali in se pretepali, ga »Štajerc« radi tega prav robato napada, oponašaje mu »mastne pečenke«. Gorečnost, neumorna delavnost, brezmejen trud in delo, vse to združeno z ljubeznivostjo in skrajno prizanesljivostjo, pri tem pa ne malo nehvaležnosti, bridkosti in žaljenja, to so tiste »mastne pečenke« našega priljubljenega dušnega pastirja, o katerih pa seveda nič ne ve »Štajerc« in njegovi privrženci, ki ne vedo in ne znajo drugega kot pijančevati in robato zabavljati zoper vse, kar je svetega, lepega in dobrega. Mi tega kraja nismo imenovali, ker nočemo pred svetom sramotiti svojega kraja, iz katerega poročamo samo kaj lepega in dobrega, kar je pa slabega, skušamo rajše zboljšati. Ptujski listič pa že v več številkah zaporedoma sramoti naš kraj, ko piše vedno o slabem obnašanju naše mladine in napada pri tem duhovščino in učiteljstvo. Sedaj le še bolj spoznavamo, kako je »Štajerc« naš sovražnik in grd sramotilec, zato se z vsem studom obračamo od njega. Sad teh dopisov torej bo, da bo kmalu zginil zadnji »Štajerc« iz našega kraja.

Letuš. (Blagoslovljenje novega mosta.) To vam je bil dan veselja! Dobili smo mesto starega lesenega mosta, kojega nam je bilo 31. julija minulega leta razrušilo, nov, krasen, z betona zidan most. Rečica ima širjave 64 metrov in most stoji na dveh podstavah, tako da ima vsak svod čez 20 metrov prostora. Blagoslovili so nam most veleč. gospod dekan. Isto tako tudi križ na mostu. Govor je imel gospod načelnik, v kojem se je zahvalil deželnemu odboru za obljubljeni polovico vseh stroškov; deželnemu stavbenemu oddelku za dobre nasvete in za urne rešitve dotičnih vlog; zahvalil se je c. kr. namestniji, kakor tudi c. kr. okrajnemu glavarstvu. Slavil je govornik podjetnika, koji je za 28.000 kron vse delo izvrstno dovršil, gospoda c. kr. stavbenega svetnika za vestno nadzorstvo vsega dela. Spominjal se je tudi gospoda stavbenega vodje. Slednjič se je zahvalil vsem gostom, posebič c. kr. namestniškemu svetniku.

Oominjal je govornik otroke, naj si ohranijo zlasti dve svetinji: sv. vero in ljubezen do materne besede. Končal pa je svoj govor s trikratnim »živio« na presvitlega cesarja ter izročil most javnemu prometu. Letušani imamo v znožju nove lepe šole sedaj še lep most, kojemu blizu pač ni para. Dolgo smo ga morali pogrešati, tem večje je sedaj naše veselje, ker imamo prekrasni most, kojemu želimo, kar je tudi gospod načelnik izgovoril, da bi sto in stoletja trdno stal. Potem je govoril še za gospodom načelnikom c. kr. namestnijski svetnik baron Apfalterern in se zahvalil gospodu načelniku za njegov trud, zahvalil tudi gospoda podjet-

nika in stavbenega vodjo. Drugi majnik je bil za Letuš dan veselja!

Iz Celja. (Delavci naše cinkarne) so veliki siromaki. Imajo mnogo opravičenih pritožb. Ena najhujših je pa zastran njihove braterne zadruga. Pri preiskovanju te zadruga se je pokazalo, da zadruga ne bi mogla spolnovati svojih obveznosti, namreč plačevati pokojnino onemoglim delavcem ter dajati podporo vdovam in sirotam. Primanklaj znaša 92.713 K. Da se poravna ta primanklaj, ki pa ni nastal vsled nepoštenega ravnanja z denarji, ampak ker so plačila velika, je vodstvo cinkarne delavcem predlagalo, naj od zdaj za naprej več vlagajo v svojo blagajno, vdovam pa se naj skrči podpora. Delavci so pri obnem zboru to zahtevo soglasno odklonili, obenem pa se obrnili na državnega poslanca g. Žičkarja, naj pride v nedeljo, 8. maja v Celje, da on za nje posreduje. Zborovanje se je vršilo pretečeno nedeljo popoldne v sobanah celjskega delavskega podpornega društva skozi blizu tri ure. Sobane so bile natlačeno polne. Gospod poslanec je obljubil delavcem, da bo storil kar bo mogoče, da ne bodo oni sami morali poravnati tega primanklaja, temveč da to poravnanje prevzame država, kakor je to storila v Příbramu na Češkem. Izročili so mu v tej zadevi prošnjo do poljedelskega ministrstva. Pa ta pritožba ni edina. Napolnili so cinkarniški delavci g. Žičkarju celo vrečo z drugimi, deloma jako važnimi pritožbami, katere naj izroči ministrstvu, da se revežem odpomore. Gosp. poslanec je obljubil, da hoče storiti kar le mogoče, da se ugodí vsem njihovim zahtevam. Zborovanje je bilo silno živahno in zanimivo; delavci so se gospodu poslancu zahvalili za obljubljeno pomoč ter mu izrekli svoje zaupanje.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

„Slovensko društvo“ za Spodnji Štajer ima prihodnjo nedeljo, dne 15. maja ob 2. uri popol. v Narodnem domu v Mariboru, mala dvorana II. nadstopje, svoj občni zbor. Ob tej priliki bo g. dr. Franjo Rosina govoril o volilni pravici za deželni zbor štajerski. Kakor je znano, je deželni zbor ustvaril novo volivno skupino, za katero bodo volitve še to poletje. V to skupino se bo prvokrat volilo splošno in naravnost. Na Spod. Štajerskem se bodo morali Slovenci vsi zginiti, da zmagajo proti Nemcem in nemškutarjem, in zato je treba, da prodre v vse sloje prepričanje o velikem pomenu teh volitev za nas Slovence. Rodoljubi, pridite v nedeljo, dne 15. t. m. gotovo na občni zbor »Slovenskega društva«!

Osebna vest. Za nadporočnika avditorja je imenovan pri vojaškem sodišču v Zagrebu g. dr. Mato Vargazon, rodom Središčan. — Za ces. in kr. majorja pri 1. bosansko herceg. pešpolka na Dunaju je imenovan naš vrli slovenski rojak, gosp. Andrej Plavec, rodom Malonedelčan. Častitamo!

S pošte. Od 16. t. m. je nastavljen pri poštne uradu v Središču poštni pot za občine Sp. Šalovci, Zg. Šalovci in Stari Marof. V Gornjih Šalovcih se nastavi poštni nabiralnik. — Na Grobelnem se ustanovi z dnem 16. maja poštni urad za Grobelno, Dirne, Gorjakovo, Gornji vrh, Spodnji vrh, Pirne loke, Brezje, Pohornico, Lastine, Stopce, Gornji gaj, Mekovje, Sv. Ahač, Tratna, Gancec, Medgorani, Vodule, Lipovce in Platinovce.

Mariborske novice. V nedeljo dne 8. t. m. je padla pri brodi na Poberžah v Dravo 6 letna hčerkica vdove strojevodja Mihalek. Ko je hotela stopiti v čoln se ji je spodrsnilo

in je padla v vodo. Zginila je takoj v valovih, predno so mogli misliti na rešitev. —

Nov list? »Narodovi« pristasi na Spod. Štajerskem si žele še en list, ki bi se naj »samo pod praporom narodnosti bojeval proti »Štajerčevim« nakanam.« Tako piše namreč nek dopisnik v »Slov. Narodu«. »Naš Dom« je baje samo povzročil, da je mnogo »svobodoumnejših« (aha!) slovenskih kmetov pregnal v »Štajerčev« tabor. Ker se jim je pristudila štajerska, pod komando (!) mariborskih kanonikov stoječa hiperklerikalna politika. Vendar dopisnik sramežljivo priznava, da si je »Štajerc« zlasti mnogo pristašev pridobil tudi »v zadnjem času, ko se je razkrila umazana Kosmova afera«. — Liberalni elementje na Spodnjem Štajerskem postajajo zopet drznejši, to pa zaradi tega, ker so naši ljudje preveč popustljivi.

Naši duhovščini. Da spodnještajerska duhovščina izve, kako govore v svoji družbi o njej ljudje, ki se sicer pri vsaki priliki in posebno, kadar hočejo kaj doseči, radi obesajo na njih suknje, priobčujemo dopis iz Spodnjega Štajerja v zadnjem ponečeljkovem »Narodu«. Glasi se: »Iz Trbovelj. Naših debelokožnih klerikalcev se navadno ne prime tudi kak pasji bič. Vendar so jih zadnji dopisi v »Slov. Narodu« tako zbegali, da ne vedo, so li ptiči, miši ali oboje skupaj. V tej zbežanosti so priredili prestavljenemu kaplanu klaverno odhodnico, katere se je udeležila večina teh po kadilu dišečih netopirjev. Ne bodite vendar take gorostasne šolobarde ter se ne jokajte za človekom, ki ni nikdar nič pametnejšega storil za Trbovlje, nego to, da Vas je pri taroku gulil, dobro pil in jedel ter mastne remuneracije vlekel! Popov je tako v obilici, če ni ta, je pa drugi — črni pa so vsi enako. Upamo, da se otresejo vsaj nekateri inteligentni omahovalci teh farskih verig, drugače pridemo s tako močnimi bombami, da bode njih eksplozija provzročila dokaj smradu v Trbovljah.« — In list, ki tako piše o »netopirjih«, je še vedno nekaterim spod. štajerskim Slovincem evangelij. Opomnimo že, da so ljutomerski liberalci v »Narodu« zaradi zadnjih občinskih volitev napadli pač g. dekana, g. Kukoveca pa zamolčali. Seveda pri liberalcih to ni nepristransko, ampak celo v redu!

Roparji na Pohorju. Proti koncu minolega meseca so se pojavili v bližini Pohorja roparji, ki so na večih krajih pokradli in odnesli kar jim je prišlo v roke. Tako so v noči med 23. in 24. aprilom pri posestniku Rotnerju v Laznici pri Lembahu ukradli precejšnjo množino mesa in klobas. K sreči so jih prej zapazili, predno so mogli več odnesti. Dne 28. aprila so vlomili pri posestniku Baumgartnarju v Št. Lovrencu nad Mariborom ter ukradli eno puško dvocevko in nekaj obleke. Tudi 27. m. m. se je od več strani slišalo o različnih tatvinah. Čeravno je orožništvo začelo pridno uzmoviče iskati, vendar so 29. apr. hoteli vlomiti pri nekem posestniku v Činžatu. Toda prebivalci, ki so vsled teh vznemirljivih vesti stražili in bedeli, so jih odpodili. Ker je bilo orožništva premalo, da bi moglo uspešno preiskati celo okolico, poklicali so vojaštvo na pomoč. S pomočjo vojakov so začeli loviti tatove. Pri tem so ujeli prvi dan Štefana Rojka, kateri je bil oborožen z nožem in težkim kladivom. Drugi dan so vlovili štiri sumljive može. Med tem pa so se brčkone tatovi zbalili ter jo potegnili proti hrvaškoogrski meji. Medpotoma so še vlomili na Ptujski gori pri dveh trgovcih ter odnesli precej blaga. Ljudstvo je bilo prve dni po teh ulomih jako vznemirjeno. Mislimo pa, da je zdaj vsak strah prazen, ker so tatovi že brčkone zbežali čez mejo. Nevarni so bili samo imetju, nikakor pa ne življenju, ker niso nikjer napadli ljudi, ampak so vselej zbežali, ako so bili zasačeni. Po celi mariborski okolici so se širile grozne vesti o tatovih, toda večina od teh je bila izmišljena.

Sv. Peter pri Mariboru. Dne 1. maja smo pokopali pridno in krščansko ženo Julijano Bračko iz Hrenice. V minolem mesecu sta umrli dva otroka in zdaj jima je sledila še mati. Bog bodi tolažnik nesrečni rodbini! — V naši fari je prodajal agent sv. pismo protestantovske angleške družbe in je rekel, da je novi katekizem. Kmetje so mislili, da je kakšen ogleduh roparjev in so ga prijeli ter peljali v Maribor. Mi svarimo naj ne kupujejo takih knjig, ker so prepovedane.

Sv. Anton v Slov. goricah. Dne 10. maja so bili pri okrožni sodnji v Mariboru obsojeni fanti: Zimič Jer. na 3, Osterc Mart. na 6. tedrov, Karlo Mat., Versič Ant., Versič Andrej, Rantaša Jan., vsak na 1. mesec in Gabrovec Janez na 2. meseca težke s postom poostrene ječe, ker so na novega leta dan in 3. januarja v cerkvi na koru nemir in škodo delali ter se nelepo obnašali.

Posojilnica v Ptuj. Posojilnica je že imela februarja t. l. svoj občni zbor; tudi nam je že davno poslala tiskano poročilo in računski zaključek za l. 1903. Povod, da se tega danes spominjamo, je neko neresnično poročilo, katero je prinesel list »Slovenska zadruga« v štef. 5. z dne 1. majnika 1904. Ta list namreč trdi, da ima posojilnica zaklad 60.000 K za dobre namene in praša, zakaj se ta fond ne porabi. Ne vemo, od kod izvira to lažljivo poročilo in kaj se hoče z njim doseči. Kdor prebere pazno poročilo ptujске posojilnice, najde, da posojilnica ni nabirala nikoli zaklada za dobre namene, da takega zaklada nima in ga nikoli ni imela. Pač pa je iz tiskanega poročila za vsakega razvidno, da so občni zbori po nasvetu načelstva iz čistega dobička v dobi dvajsetih let dovolili za razne dobre namene nad 60.000 K, da se je denar leto za letom sproti za te namene izdal in porabil. Kdor bere časnike in poročila podpornih društev, lahko izve, katero društvo je dobilo od posojilnice podporo in koliko. To so v prvi vrsti podporna društva na visokih šolah. Pa tudi podporna društva gimnazij, razne dijaške kuhinje, razna gospodarska društva, dijaki na kmetijskih šolah, revni učenci, šolske knjižnice, bolnišnice, cerkve itd. svedočijo, da dobivajo podpore od ptujске posojilnice v taki meri, kakor od nobene druge! Koliko je kmetijskih fantov, kateri so edino le vsled pomoči ptujске posojilnice mogli uživati razne stroke gospodarskega poduka, obiskovati razne visoke šole, nastopiti razne službe, zasesti odlična mesta v državi! Zakladi se ne morejo in ne smejo tam nabirati, kjer je treba pomagati, dajati podpore! Ptujška posojilnica je dala za dobre namene vse, kar je občni zbor v to odločil! — Zatorej svetujemo listu »Slovenska zadruga«, da naj ne išče tam zakladov, kjer jih ni, da se poduči, preden daje svet in stavi javno nepotrebna prašanja! Če ptujška posojilnica ni hotela prevzeti in izdajati lista, je ravnateljstvo prav storilo. S takim podjetjem se posojilnica nima pečati. Slovenci imamo listov dovolj, nepotrebnih celo preveč! Par dobro uredovanih listov bi za naše potrebe zadostovalo!

Kovačnica na Bregu pri Ptuj. Straschill ima na Bregu kaj dobro kovačnico, namreč gostilno in šnopsarijo. V teh si najprej kuje denar. Pa s tem še ni zadovoljen. Tukaj se kuje tudi politika za Hajdin in dopisi za »Štajerca« pod naslovi »Iz Hajdine pri Ptuj«. Zato dišijo tako po šnopsarski robotosti. In ker pridejo po takih ovinkih v uredništvo »Štajerčev«, zato so tudi polni neresnic. Ker tukaj ne poznamo nobenega »R. L.«, kakoršen podpis imajo ti članki, zato beremo mi ta podpis po svoje. Maks! Maks! vi pa le oskrbujte svojo veliko šnopsarijo in se brigajte za svoj Breg, Hajdin pa pustite pri miru, kakor tudi mi pustimo pri miru vsi Breg. Vedite, da se ne bomo ravnali po vaši politiki, katero nam hočete vsiliti z nekaterimi zreliimi bratci od tukaj. Mi smo in ostanemo vedno verni Slovenci

in že samega imena »odpadnik, izdajalec, poturica« nas je strah.

Razpisana je služba pisarja pri okraj. sodnji v Ptuju. Prošnje se pošljejo do 15. t. m. na okrajno sodnijo v Ptuju.

V Framu se je ustanovila začasna orožniška postaja, ker je ljudstvo vsled tatov, ki se potikajo po Pohorju, vznemirjeno.

Iz Ljutomera se nam piše: V Lukavcih je zgorel dne 35. aprila skedenj posestnika Franca Vaupotiča. Žandarmerija je dooznala, da je zažgal dninar Janez Pfeifer, katerega je takoj izročila okrajni sodnji v Ljutomeru. Užigalec je to storil iz maščevanja.

Dirkalsko društvo v Ljutomeru. Propozicije za konjsko dirko na Cvenskem dirkališču dne 15. maja točno ob pol tretji uri 1904. I. Plemenska vožnja s prvenci. 350 kron danih od vis. c. kr. poljedelskega ministrstva za na Štajerskem rojene in izrejene kobile in žrebce od 3—8 let, ki še pri nobeni dirki tekmovali niso in so v lasti kmetijskih posestnikov. Daljava 2000 metrov. Triletnim 25 m dovoljeno. 125 K in eno zastavo prvemu, 80 K drugemu, 50 K tretjemu, 40 K četrtemu, 30 K petemu, 25 kron šestemu. Vloge 6 K. Neobdarovani dobijo 4 K nazaj. — II. Glavna vožnja. 400 kron, danih od dunajskega dirkalskega društva, za na Štajerskem rojene in izrejene kobile in žrebce od 3 do 10 let, ki so v lasti kmetijskih posestnikov. Konji s kilometerskim rekordom 2:00 ali boljšim za vsako boljšo sekundo po 15 m doklade. 3letnim 40 m, 4letnim 20 m dovoljeno. Daljava 2000 m. 150 K in eno zastavo prvemu, 80 K drugemu, 70 K tretjemu, 50 K štrtemu, 30 K petemu in 20 K šestemu. Vloge 6 kron. Neobdarovani dobijo po 4 K nazaj. — III. Dopolnilna vožnja za inozemske konje vsake starosti. Konji s kilometerskim rekordom od 2:00 za vsako boljšo sekundo po 20 m doklade. Dobilci prvih daril pri današnji vožnji pod I. in II. so od te vožnje izključeni. Tri častna darila, dala ljutomersko dirkalsko društvo, in sicer: ena amerik. vprega, ena ura in dvo-vprežni navskrižni vajeti. Vloge 5 K. Neobdarovani dobijo po 3 K nazaj. Naznanila se sprejemajo do 12. maja 10. ure dopoldne. Poznejša naznanila se ne sprejemajo. Naznanila sprejema gosp. M. Zemljčič v Ljutomeru, kateremu je obenem vplačati vlogo, naznaniti barve svojega dresa in izročiti listine tikajoče se plemena naznanjenega konja. Kdor z naznanjenim konjem na dan dirke ne vozi, ne dobi vloge povrnjene. — Za dirkalsko društvo Jos. Mursa, načelnik.

Na Dravskem polju niže Ptuja smo imeli pretečene dni pravcati paradiz. Drevje je cvetelo v toliki krasoti, da so bili sadosnosniki videti kakor rožnati grmi. Človeško oko se je kar zapelo na divne jablane in hruške. Pod drevjem je migljalo na tisoče in milijone raznobarnih cvetličic kakor dijamanti na solncu. Pticece lahko krile so pele in žvrgolele svoje pesmice v veselje mimoidočih potnikov. Kaj veselo je sedeti poleg sadosnosnikov. Upati je obilne letine. V valovitih Haložah brsti vinska trta in se ponaša že zdaj z močnimi kavernki na debelih mladikah. Bog nas varuj slabega vremena in Dravčan bo pel: Jablane, hruške in druge cepe, cepi v mladosti za stare zobe. In Haložan mu bo sekundiral: Kak dobra je ta kapljica, ta žlahtna, vinska kapljica. Vendar smo imeli v noči od 4. do 5. maja strašno nevihto, katera nam je mnogokaj polomila, pa upanja še nam ni odvzela. Toče ni bilo. Žito je nekaj poglelo. Varuj nas Bog neviht!

Razkrit umor. Dne 10. marca 1901 so na železniškem tiru blizu Vodnjana v Istri našli železniškega paznika Franca Rumiča povoženega in mrtvega. Sodilo se je, da je prišel pod vlak in vsled tega umrl. Raztelesenje je pokazalo, da je bil Rumič zaboden v srce in ko je bil mrtev, vržen pod vlak. Najprej je sum radi tega umora padel na nekega železniškega paznika in njegovo ženo. Oba sta bila precej časa zaprta, predno

se je izkazala njiju nedolžnost. Potem pa je padel sum na vojaka 87. pešpolka Franca Skoruška iz Slovenske Bistrice, ki je bil ravno tisti čas dezertiral iz Polja. Toda tudi preiskava proti temu je bila brez uspeha. Lani je Skoruška spet dezertiral in bil v Trstu vjet. Sedaj je v zaporu in tu je priznal, da je res on umoril Rumiča, ker ga je spodil z železniskega tira, potem pa truplo položil na tir, da je bilo povoženo.

V Slaptincih pri Sv. Juriju ob Ščavnici je dne 4. t. m. ob 8. uri zvečer strašno grmelo in bliskalo. Treščilo je v drevo, ki stoji tik hiše krojača Fr. Sterniša, da so se strle vse šipe na oknih tudi je na več krajih hiša poknila. Ljudje so se grozovito prestrašili. Hudega vremena reši nas o Gospod!

Kako skrbi vlada za Slovence? Te dni je vlada dovolila 40 000 K za uravnavo rek na Štajerskem. Toda od tega zneska ne dobi Spod. Štajerska niti vinarja, ampak vse se bo porabilo za reke in potoke na Zgor. Štajerskem. Ali je to tista nepristranska očetovska skrb vlade nasproti Slovincem?

Od Male Nedelje se nam poroča: Jakob Fekonja iz Drakovce je dobil poziv od c. kr. okrajne sodnje v Ljutomeru. Ker je bil poziv popolnoma nemški ga je seveda vrnil in zahteval, da se mu pošlje poziv v slovenskem njemu razumljivem jeziku. Fekonja je bil nato obsojen na 24 ur zapora zaradi te zahteve. Cela zadeva pride brzkone tudi v državni zbor, da jo bo slišal slavni pravosodni minister Körber!

Ojstrica nad Spod. Dravogradom. Naš gosp. župnik Aleš Jelen so v nedeljo, dne 8. t. m. domu grede od Sv. Lovrenca tako nesrečno padli, da si so zlomili desno nogo. Bog jim daj, da bi kmalu ozdraveli.

Ormož. C. kr. namestnik za Štajersko imenoval je č. g. Andreja Gliebe, mestnega župnika v Ormožu, kot zastopnika v okrajni solski svet ormoški.

Št. Vid na Planini. Petnajst let krvnega davka bo cesarju odrajtala Kopivčeva vodovina iz Hrušovja blizu Planine. Sinovi: Janez, Matija, Marko in Franc so že doslužili svoja vojaška leta in te dni je najmlajši, Jurij, bil kakor poprej štiri bratje, pri naboru v prvem razredu med vojake prištet. Torej pet sinov, pet vojakov pri eni hiši korenine slovenske.

Planina. Divjega petelina je vstrelil dne 2. majnika t. l. na Planini v Pohorju gosp. dr. med. Jožef Goričar. Imenovani gospod je še le dva meseca pri nas, je Slovenec iz Mozirja ter povsod zelo priljubljen. Lovski nazdar!

Luče pri Ljubnem. Dne 2. maja je utonila v Savinji 4 letna deklica. — Dne 7. t. m. pa se je zgodila druga nesreča. Zgorela je hiša posestnika po domače Hahor popolnoma, večinoma vsa obleka, hlapcu pa nekaj okoli 40 kron denarja. Komaj so obvarovali druga poslopja.

Najnovejše politične vesti. V torek, dne 10. t. m. je bil zaključen državni zbor. Prvič zaradi tega, ker stopijo 14. t. m. delegacije v posvetovanje, drugi vzrok pa je ta, da državni zbor vsled obstrukcije Čehov ni mogel delovati. Vsaga tega so pa krivi Nemci, ki še vedno nečejo dopustiti, da bi vlada dala Slovanom njihovih pravic.

Najnovejše o vojni.

Posebno velikega boja za Fenvančen ni bilo. Da bi bil zadostno utrjen, bila bi ondi lahko trdnjava velikega pomena, a ker ni bilo zadostno utrd in ker so Rusi imeli tudi premalo vojaške sile, bili so to pot baje toliko pametni, da so pravočasno umikanje ruske infanterije krili kozaski oddelki, ki so se zapleli z Japonci v manjše praske.

Petrograd, 9. maja. Presenečenje radi poraza ob Jalu počasi ponehuje. Kakor se poroča, so se vršile manjše praske, in če bi se Rusi teh izogibali, bi se za nje bitka dosti

bolje končala. Generalu Kuropatkinu predbacivajo, da je s sestavljanjem mešanih korov iz večih vojnih korov raztrgal zveznost med vojaštvom ter postavil čete in voditelje, ki so bili vojaštvu neznani. Tudi je pri korih premalo topništva — bojevalo se je namreč v zadnjem boju 40 ruskih topov proti 110 japonskim. Radi tega se mandžurska armada znatno pomnoži. Pričelo se je že z mobilizacijo orenburske kozaske in uralske kozaske divizije, in 15. maja se pričeta mobilizovati 10. vojni kor (Harkov) in 17. (v Moskvi). Bajje bodo poklicani k vsem vzhodnosibirskim četam nadomestniki.

Berolin, 10. maja. »Vossische Zeitung« poroča, da je Kuropatkin brzojavil carju, da so ruske vojne moči v vzhodni Aziji nezadostne in da se japonskemu prodiranju ne bodo mogle zadostno ustavljati. Zato je koncentriral ruske čete za obrambo Mukdena in Harbina.

Petrograd, 10. maja. (Koresp. urad.) Car je odredil, da se za pomnoženje ruskih čet v vzhodni Aziji pošlje v Azijo vojaštvo iz Kijeva in Moskve, dalje so poklicani pod orožje rezervisti iz okrajev Poltava, Harkov Kursk, Arizan, Kaluga in Tula.

Cerkvene stvari.

Razstava cerkvene oprave. V nedeljo, dne 15. maja t. l. ob 11. uri dopoldne se bo v stolnem župnišču slovesno otvorila razstava cerkvene oprave družbe vednega češčenja. Razstava se more ogledati v nedeljo in tri nasledne dni. — Družbino predstojništvo.

Mili darovi za družbo vednega češčenja: Paka 10 20 K, Prihova 11 K, Gornja Polskava 20 K, Ruše 17 K, Pernice 20 06 K, Belevode 10 K, Stari trg 70 K, Šmarje 18 K, Dramlje 14 K, Vransko, volilo Marije Bukovec 16 K, Sv. Barbara pri Vurbergu 25 K, Jozefa Betz 2 K, Sv. Vid nad Valdekom 9 K.

Za družbo duhovnikov so plačali v dobi od 23. marca dozdej ustanovnine ozir. letnine v kronah č. gg.: Kociper Ivan 4, Jodl Iv. 24, Plešnik M. 4 K, Tombah I. 10, Doberšek Ivan 50, Keček A. 4, Vraz A. 2, Škerbs R. 50, Cilenšek A. 38, Raktelj R. 8, Meško Jož. 104, Moravec Fr. 4, Prešern Iv. 8, Čebašek J. 24, Stergar A. 6, Vodošek J. 22, Novak A. st. 34, Fišer Ant. 2, Skamlec J. 140, Jelšnik Iv. 7, Šelih J. 44, Fišer Ant. 6, Kolar A. 40, Horvat Fr. 60, Pšunder F. 20, Oegerl J. 6, Šuta A. 12, Topolnik Ivan 66, Skuhersky L. 50, Ocvirk M. 6, Valenko F. 10, Kozoderc I. 16, Košar 8, Weixl J. 8, Florjančič J. 134, Bratušek Fr. 30, Kociper Ant. 22, Zakošek 4, Zdolšek Fr. ml. 20, Ciuha Ferd. 68, Korošec A. 26, Presker K. 4, Kitak J. 2, Kolarič Jos. 4, Gorjup P. 14, Markošek 22, dr. A. Medved 22, Stanjko J. 20, Bohak Fr. 8, Kruljc Fr. 24. Ostali društveniki se uljudno vabijo, da z ozirom na § 9 odstavek 3. društvenih pravil vsaj do konca junija poravnajo zaostalo ustanovnico in letnino, ali pa prosijo za podaljšanje obroka, ker bi drugače moral odbor v smislu pravil v svoji seji, ki bode v začetku julija, sklepati, da ne marajo biti več udje podpornega društva.

Prvo jubilejno procesijo na čast Mariji b. m. Spočetja so priredili dne 9. t. m. vrli Jareninčani na goro pri Sv. Petru blizu Mariboru.

„Ljudska pesmarica.“ Zbirka priljubljenih svetih pesmi za dvoglasno petje pri šolskih mašah, pri češčenju Najsv. R. T. in pri Marijinih pobožnostih, ki jo je priredil podpisani in po kateri že od več strani poprašujejo, izide kmalu, ker je v rokopisu že dovršena. S svojim svetom so sodelovali ter zbirko pregledali naši odlični glasbeniki, kar jamči za njeno vrednost in porabnost po vseh slovenskih škofijah. Namen ji je vzbuditi in povzdigniti zopet cerkveno ljudsko petje, začeni pri mladini in zlasti v šoli. Blizu 60 pesmi bo tukaj prirejenih za dvoglasno petje s posebnim spremljanjem za orgle. Slomšek-Cedetov molitvenik »Sv. opravilo« bo v novi

izdaji obsegal vse te pesmi — za Ljubljansko škofijo izide sličen molitvenik z istimi pesmami; skrbelo pa se bode, da dobe učenci in sploh pevci poleg besedila tudi napeve v tej dvoglasni prireditvi v roke. To bo važno zlasti za one gg. učitelje, pevovodje in organiste, ki se pečajo s petjem pri mladini ter žele začeti enkrat racionalen pevski pouk, kar je mogoče le, če pevci lahko in po ceni dobe tudi melodije z notami pred oči. Zato se usojam opozarjati na to zbirko. — Fr. Sal. Spindler, duhovnik.

Razpisana je stolna župnija v Mariboru do 31. maja t. l.

V Št. Petru v Savinski dolini se je obhaja od 11. do 15. maja t. l. pobožnost na čast brezmad. Spočetju D. M. Vodijo jo č. misijonarji od Sv. Jožefa pri Celju.

Pri Sv. Treh kraljih, v župniji benediški, se je v nedeljo, dne 24. aprila obhajala izredna slovesnost. Prevzvišeni knež in škof so posvetili glavni oltar v cerkvi Sv. Treh kraljev. Po velikem trudu velečastit. gospoda župnika Zmazka je bila lani s pomočjo požrtvovalnih benediških župljanov okuzna prenovljena ta krasna cerkev, ki je pozidana v čistem gotičkem slogu in je ena izmed najlepših in največjih gotičkih cerkev v lavantinski škofiji. Slikanje je jako čedno izvršil naš bližnji rojak, slikar Franc Horvat v Gornji Radgoni. Obenem je bila na novo postavljena oltarjeva menza (miza). Prevzvišenega nadpastirja so v soboto opoldne z velikim veseljem vsprejeli mnogoštevilno zbrani župljani s šolsko mladino. Ostanki svetnikov so se shranili v župnijski cerkvi sv. Benedikta in opravile pred njimi predpisane duhovne molitve. Zvečer je bil Benedikt lepo razsvetljen, na okoljskih hribih so goreli veličastni kresovi, domači pevski zbor pa je zapel nekaj pesmic pred župniščem. V nedeljo smo šli v veliki procesiji na hriček Sv. Treh kraljev, kjer so mil. nadpastir izvršili pomenljive obrede oltarnega posvečenja, opravili sv. mašo in v prekrasni pridigi proslavljali sv. Tri kralje in nam opisali njih češčenje drugod in na Slovenskem ter povedali zgodovino stavljenja te velike podružnice in njenega prenovljenja. Ljudstva je došla od vseh strani ogromna množica. — V priznanje obilih zaslug in vzornega delovanja so prevz. knež in škof ob tej priliki odlikovali benediškega župnika čast. gosp. Franca Zmazek s častjo duhovnega svetovaleca, katerega odlikovanja so se iz srca razveselili pridni župljani in vsi prijatelji in znanci za čast božjo in narodovo blaginjo izredno vneta gospoda.

Društvena poročila.

Legijonarji. V nedeljo, dne 15. maja se bo v Narod. domu v Mariboru predstavljala v drugič priljubljena narodna igra Govekarjeva »Legijonarji«. Ta igra je v tesni zvezi z »Rokovnjači«. Ona nam kaže dogodke glavnega junaka iz Rokovnjačev pred nastopom v rokovnjaškem taboru. Celo dejanje pa je poleg tega krasna slika zgodovinskih odnošajev v južni Štajerski, Kranjski in Italiji v začetku tega stoletja, ko je Napoleon zmagovito prodiral v avstrijskih pokrajinah. Grog-Nande, rokovnjaški poglavar, je znameniti inženjer pl. Basaj v Celju, mož plemenitega mišljenja in plemenitega rodu. Zaročen je z deklico ubožnega stanu, hčerjo pisarja Raka. Njegov tekmeč je avstrijski častnik Brnjač, kateri se znebi tekmovanja Basajevoga s tem, da mu podvrže denarno svoto, katero je sam poneveril. Basaj, obdolžen tatvine, pobegne na Italijansko z legijonarji. To so vam krepki slovenski študenti, ki si v boju proti Francozom osnujejo prostovoljno četo, ki gre v boj v Italijo. Ginljivo slovo pri odhodu v boj, njihov nastop v taboru, vrnitev slovenskih fantov iz Italije, so tako slikoviti prizori, da se malokrat tudi na večjih gledaliških odrih vidi. Igra je spremljana s krasnimi moškimi zbori, kateri bodo to pot posebno številni.

Vmes so vpleteni šaljivi prizori z originalnim krojačem Ježem, ki je pravi meščanski posebnež iz tiste dobe. Klepetav in junak na videz, sicer pa bojzaljivec pred svojo stanovno ženo Barbo, je mož prav dobrega srca, ki končno če ne z mečem pa s šivanko doseže vojno slavo v Italiji in se zmagovito povrne z junaškimi bojevniki srečno v domovino. Tragična, pretresljiva smrt neveste Basajeve, Lavre, in odkritje lopovstva Brnjačevega, ki je zapustivši svojo nevesto in avstrijsko zastavo, postal francoski Vernazz, podaja nam prezanimiv konec igre in uvod za Rokovnjače. — Vse to bode brez dvoma zopet zanimalo naše rodoljubno občinstvo, katero bo tudi to pot posebno zaradi tega rado obiskalo predstavo, ker je zagotovljena točna vprizoritvev igre in ker je čisti dobiček deloma namenjen plemenitim namenom »Slovenskega planinskega društva.« Z opravičenjem torej pričakujemo zopet prijetnega, slovenskega večera na našem dramatičnem odru. Na svidenje! Planinec.

Slov. kat. akad. društvo »Danica« na Dunaju je izvolilo na svojem I. občnem zboru dne 3. maja t. l. za letni tečaj 1903-1904 sledeči odbor: predsednik stud. phil. K. Capuder, podpredsednik cand. iur. Franc Schaubach, tajnik stud. iur. F. Tomažič, blagajnik stud. phil. Fr. Porenta, knjižničar stud. phil. Lj. Vagaja, gospodar stud. iur. F. Merala.

Iz drugih krajev.

Zlobna zapuščina. V Lijonu je umrla stara, bogata gospa, ki je zapustila spominek tudi svojemu dolgoletnemu domačemu zdravniku. Ta spominek je bila mala, umetno narejena omara, katero je zapustila gospa zdravniku za njegov dolgoletni požrtvovalni trud, vsled katerega je gospa dosegla tako visoko starost. Ko je veselo presenečeni zdravnik odprl omarico, je našel notri — vsa zdravila in kroglice, ki jih je bil zapisal gospej za časa njenega življenja — popolnoma nedotaknjena in zložena v najlepšem redu v steklenicah in škatljicah.

K r ě m a r : »Kaj zahtevajte gospod?« — N e m š k u t a r : »Ich verlange Krebs.« — K r ě m a r : »Kaj je to? Krebs.« — N e m š k u t a r : »Krebs hot viele viele štiri Füsse, Schneidermeister, zuruck maschiert.«

Gospodarske drobtinice.

Poprimite se kurjereje!

(Konec.)

Druga pasma se nahaja navadno na Spodnjem Štajerskem, je bele barve in noge imajo kakor prve, popolnoma gole. Te kure so tudi neprecenljive vrednosti, samo da so nekoliko bolj občutljive, če jih prenesemo dalje proti severu.

Na podlagi teh dobrih lastnosti, s katerimi nam te pasme koristijo, je mnogo na tem ležeče, da se naše štajerske kure čistokrvne ohranijo in želeti je, njih dobre lastnosti sečasoma še bolj povzdigniti. Pomen čistega plemena je tako razumeti, ker se dobre lastnosti podedujejo in to tembolj gotovo, čimdalje je ta posebnost eni pasmi lastna. Seveda se tudi slabe lastnosti več ali manj podedujejo. Zato bi se pa naj vsak pravilen kurjerejec toliko zanimal, da si nekoliko zaznamuje najboljše kure in izmed njih najboljše za nadaljno plemenje uporabi. Več kot 3—4 leta stare kure se odstranijo. Da se pa od drugih poznajo, jih moramo zaznamovati ter je najboljše, če jim male barvane obročke na noge denemo in vsako leto drugo barvo vzamemo.

Rudečica pri svinjah.

Skoraj menda ni bolezn pri živini, o kateri bi se zadnjih par desetletij toliko skrbelo, govorilo in pisalo, nego je strašna morilka svinj, kužni črm, vranični prisad, ali še drugače rudečica imenovana. Dal Bog,

da bi je naš kmet ali ubožček ne poznal. Toda ne skrivajmo svojega gorja! Ker nam niti preučeni zdravniki ne morejo v ti nesreči svetovati ali pomagati, poslušajmo sodbo o ti bolezni nekoga češkega strokovnjaka. Morda nam kaže par nasvetov ubogati.

Bolezen rudečica pokaže se s tem, da žival naglo prestane žreti, postane nekako žalostna in omotena, poriva se v gnoj in če jo pozorno opazujemo, vidimo kmalo rudečkaste lise ali »bleke«, in sicer najprej po trebuhu in okoli ušes. Ti se kaj naglo razširjajo, dokler konečno ne postane vsa žival rudeča in obanem — pogine.

Ako opazujemo to nezgodo v splošno, vidimo, da se bolezen kaj rada poprime svinj boljšega plemena, to je onih, ki so od drugod k nam priseljene. Ker je naša domača žival bolj utrjena proti boleznim, priporoča se vsled tega križanje plemen, od tujega z domačim, ako hočemo ptuja plemena pri nas udomačiti.

Ako se pokaže ta bolezen v hlevu nekušenega kmeta, navadno skušajo zdraviti s tem, da živali puščajo krvi, bodisi na žili pod jezikom, na repu, ali pa narežejo ušesa itd. Zraven ji dajajo raznovrstna zdravila, večasih še pametno, dostikrat pa tudi ne.

Po pre mnogih skušnjah sojeno, je to vse zastoj, ker ta bolezen enkrat ukoreninjena — nima leka (zdravila).

Poglejmo raje po vzrokih bolezni, kateri so različni. Navadni so ti-le: Zaprtje, solnčna pripeka, pomanjkanje vode, nesnaga v hlevu, premalo gibanje živali, prevelika vročina hleva i. t. d. (Dalje prihodajti.)

Društvena naznanila.

Kmetijsko društvo v Braslovčah ima svoj redni občni zbor dne 15. maja ob pol 4. uri popoldne v prostorih g. Vinko Brišnika. K obilni udeležbi vabi odbor.

Bralno društvo na Dobrni pri Celju priredi v nedeljo 15. majnika po večernicah veselico s petjem, slavnostnim govorom in gledal. igro »Lurška pastarica«. Vstopnina 10 kr., sedeži 20 kr. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. Čisti dobiček je namenjen za društveno zastavo. K obilni vdeležbi vabi odbor.

Društvo »Naprej« v Gradcu priredi slavnostni večer o priliki petletnice svojega obstanka, kateri se vrši v soboto, dne 14. maja 1904 v »Steinfelder Bierhalle«. Pri koncertu in gledaliških igrah sodelujejo člani slovenske opere in drame iz Ljubljane. Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina 1 K.

Slov. pevsko društvo »Zvon« pri Sv. Miklavžu blizu Ormoža priredi v nedeljo, 15. t. m. v narodni šoli veselico s petjem, šaljivimi nastopi in gledal. igro »Cevljar Smola in bogatin«. Začetek ob 8. uri pop.

Kmet. bralno društvo pri Mali Nedelji priredi dne 15. maja t. l. društveno veselico v prostorih g. Senčar-ja ob 3. uri popoldne z petjem, igrama »Tihotapci« in »Njegov maček« in prosto zabavo. V slučaju slabega vremena se veselica preloži na dne 29. maja 1904. K mnogoštevilni udeležbi vabi najljubnejše odbor.

CXXXV. odborova seja »Slovenske Matice« bo v Ljubljani, v sredo dne 18. vel. travna t. l. ob petih popoldne v društveni pisarni.

Listnica upravnitva. Ženitne ponudbe ne sprejemamo; znamke dobite nazaj, ako naznanite naslov.

Za družbo sv. Cirila in Metoda so od 27. marca do 1. maja 1904 poslali prispevke p. n. gg. in društva: Posojilno društvo v Ptuj 200 K, posojilnica v Konjicah 50 K, v Gor. Radgoni 20 K, Posojilnica v Celju 200 K, Hranilnica in posojil. v Smarju 100 K, Posojilnica v Vitanju 15 K, Ivan Perdan v Ljubljani kot prebitek od Ciril-Metodovih vžigalic 1000 K, P. Vudlar v Ljubnem 7 K, za »Koledar« in vsled oklica 88 50 v, Jurijevski tamburaši 6 K. Vsem darovalcem najprizrenejša zahvala!

Loterijske številke.

Gradec 7. maja: 59, 4, 67, 65, 83.
Dunaj 7. maja: 41, 4, 55, 23, 24.

Slovinci! Spominjajte se
»Zgodovinskega društva!«

Vodna samosesalka.

Izdelujem tudi vsakovrstne vodovode, kopeli, klosete in sesalke, napeljavo acetilnovega plina, kompletne omare za pivo s hidravličnim pritiskom. — V zalogi imam vsakovrstne cevi iz železa in pločevine kakor tudi vsakovrstne priprave za vodovode,

Miroslav Videman

koncesionirani zavod za naprave v Mariboru, glavni trg št. 11.

Anton Paoluzzi
pos. v Cittanovi, Istria,
prodaja lastnega vina.

Pinot (belo)	po 17 novčičev liter,
belo domače	" 13 " "
teran	" 14 " "

Po tej ceni franko na postajo Trst;
v svojih sodih se podraži za 5%
537 Vzorca se pošljejo zastonj. 22

Kdo želi
najboljše ocelne kose
in srpe
in drugo pristno štajersko želez-
nino, naj kupi pri
Štefanu Kaufman
v Radgoni. 120 5-2
Postrežba točna in solidna.

Barthelmo apno
za poklajo
priporoča
M. Berdajs
trgovina z mešanim bla-
gom in semenjem
v Mariboru.

Mr Tetley-eva
zdravilna štupa,
neogibno potreben pomoček
— za svinjerejo —
dobi se
samo v trgovini z me-
šanim blagom in semenjem
M. Berdajs
v Mariboru.

Kuverte
s firmo
priporoča
tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.

Vsaka beseda stane 2 v.
Najmanjša objava 45 v.
MALA OZNANILA
Vsaka beseda stane 2 vin.
Večkrat. objava pe dogovoru.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravnistvo se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.
Cell studenec, dobro ohranjen, 18 m dolg, se proda za 32 gl. Martin Weingerl, Krčovina pri Mariboru št. 35. 338 4-3

Malc posestvo se proda zaradi onemoglosti. Mal vinograd, sadonosnik, les, njive, vsega skupaj 6 oralov, poldrugo uro od Maribora. — Mihael Trinka v Rošpahu pri Mariboru. 356 3-2

Nova cerkvena ura, kovana iz najboljšega železa, ima posod blazine iz medi, bije četrtine, velika in močna, je na prodaj pri lastniku na Ponikvi ob juž. železn. Popravila tudi prevzemam in jamčim. Franc Ratej, urar. 363 3-2

Dve hiši z vrtom na prodaj. Občina Videm (Štajersko) proda dve hiši z lepimi sobanami in z vrtom. Ena hiša stoji ob okrajni cesti, z druge je krasen razgled na železnico, savski most in Krško; posebno primerno je za letovičarje. Več se izve pri podpisanim. — Franc Ban, župan. 364 3-1

V najem se da.
Kovačnica v Hotinjivsi se da takoj v najem. Več pri županstvu. 365 2-1

Kupi se.
600 kom. zelenčiča (silvanca) cepljenega na rip. port., I. vrste. Kdor jih ima na prodaj, naj naznani naslov in ceno upravnistvu lista. 344 3

Proste službe.
Pozor! Za povečanje dobrodoče trgovine s špecerijskim blagom in deželnimi pridelki se išče samostojen kompanjon. Ponudbe pod: „I. M.“ poste restante Maribor, južni kolodvor. 188 6-6

Služba orgljanja in cerkovnika pri Sv. Bolfenku pri Središču se odda s 1. junija t. l. Plača dvojna zrnka zbirca in zbirca mošta. Brez stanovanja. Cerkevno predstojništvo Sv. Bolfenka pri Središču. P. Sv. Bolfenk pri Središču. 354 4-2

Pridnega učenca, ki ima veselje do čevljarstva in zvestega pomočnika sprejme Janez Kapun, čevljar pri Sv. Jakobu v Slov. gor. 355 2-2

Služba cerkovnika in organista je izpraznjena v Cirkovcah. Prosilci naj se, če je mogoče, osebno zglasijo pri cerkvenem predstojništvu. 357 2-2

Dva trgovska pomočnika, dobro izurjena, jeden v manufakturni in drugi v špecerijski stroki, se sprejmeta v trgovini mešanega blaga pri tvrdki Jožef Berlig, Rogatec. 359 2-2

Kuharica, spretna in pridna, vajena vsakega dela, ki razume tudi dobro gospodarstvo, išče službe v župnišču. Pis-mene ponudbe se naslove: A. M. S. poste restante Radgona. 349 2-2

Kolarskega mojstra, izurjenega, sprejme v stanovanje takoj Franc Viher, posestnik in kovač v Framu. 362 3-2

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki
za v molitev priporočene ranjke.
Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in lično.
100 kosov od 80 kr. do 1 gl. 80 kr.
K obilim naročilom se priporoča
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Narav. francosko žganje
ki je iz domačega vina izločen (ekstrahiran) alkohol (mlad konjak), in je od vseh zdravnikov priporočeno zdravstveno, dušo in telo poživlja-joče sredstvo, ki pomaga posebno pri trganju po udih, izpadanju las, išijas, odrevenelosti, protinu (reumatizmu), glavobolu in zobobolu. Ena steklenica 1-20 gl. z navodilom vporabe.
Stari konjak se priporoča posebno rekon- valescentnim, bolnim na že- lodcu in oslabelem na krvi. Steklenica 1-50 gl. — Pri naročitvi 4 steklen. pošljatev frankira.
Benedikt Hertl, posest. graščine Golič pri Konjicah, Sp. Štaj. V zalogi pri Al. Q u a n d e s t, trgovcu v Mariboru, gosposka ulica in v Mozirju pri Martinu Šuster. 526 52-30

Dražba hiše.
V Brezulah pri Račah — tik nove okrajne ceste — se bo 29. maja t. l. ob 2. uri popoldne vršila prostovoljna dražba hiše s 5 sobami, kuhinjo, kletjo in vrtom. Ta hiša je primerna za gostilno, trgovino in mesarijo. Cena 4000 K. Zahteva se 10 % varščine. 360 3-2

Slovenci!
darujte za
družbo Sv. Cirila in Metoda!

Gostilna „pri pošti“

v Mariboru

Tegetthoffova cesta št. 49, nasproti južnemu kolodvoru.

Priporočam cenj. občinstvu z mesta in dežele mojo znano gostilno, koder točim izvrstna naravna domača vina, vedno sveže pivo ter postrežem z najokusnejšimi toplimi in mrzlimi jedili. — Za obilen obisk se uljudno priporočam

838 4-2

Marija Meden.

Semenje!

1885. Častno priznanje! 1885.

Semenje!

M. Berdajs v Mariboru

priporoča 87 12-12

vse vrste **poljskega, vrtnega in gozdnega semena**

priznana izvrstne kvalitete in

Semenje!

za najnižjo ceno.

Semenje!

Vabilo na

občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Laškem,

ki se bo vršil dne 23. maja 1904, ob 3. uri popoldne v posojilniščnem salonu.

Program: 1. Poročilo tajnika in potrjenje računa. — 2. Poučni govor. — 3. Volitev načelstva. — 4. Slučajnosti

Naznanilo.

Občinski in okrajni zastopi kakor tudi filijalke kmetijske družbe na Štajerskem dobe smodnik za streljanje proti toči od deželnega odbora po znižani ceni 1 klg za 76 vinarjev in sicer:

- a) v zabojih po 25 klg.
- b) v sodih (znotraj vreča) po 112 klg.

Naročila se morajo poslati deželnemu odboru štajerskemu v Gradcu pravočasno t. j. dva do tri tedne pred rabo smodnika. S tem se ustavijo pogoste reklamacije, ker vlaki za prevažanje smodnika ne vozijo vsak dan.

Naročilu naj se priloži natančen naslov, posebno pa zadnja železniška postaja, kamor se naj smodnik pošlje.

Odpošiljatev preskrbuje c. in kr. topničarska založnica (Artill. Zeugs Depot) in sicer od svoje zaloge smodnika v Kalsdorfu.

Vštevši zaboj in voznino od zaloge Kalsdorf stane en zaboj smodnika 25 klg 20 K 44 v in en sod s 112 klg 93 K 17 v. Ta znesek se mora poslati istočasno z naročilom na deželni odbor.

Nepoškodovani sodi in vreče se vzamejo nazaj odštevši 15% odškodnino za porabo, ako se pošljejo na postajo Kalsdorf.

Ta za streljanje proti toči za znižano ceno kupljeni smodnik se ne sme porabiti v drug namen.

Gradec, dne 25. aprila 1904.

369 1-1

Od dežel. odbora štajer.

Naročila za

krajevne razglednice

lišno in fino izdelane

priporoča

tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.

— Slovenska tvrdba! —

Alojzij Horvat

kamnoseški mojster * *
* v Račjem pri Mariboru

— priporoča — 38 12-5

nagrobne spomenike

razne velikosti po najnižjih cenah.

NAZNANILLO.

Alojzij Mikl pri Veliki Nedelji

blizu Ormoža

priporoča domačinom kakor tujcem svojo celo novo vrejeno 352 3-2

gostilno

z lepimi sobami za prenočenje, s pristnim, dobrim vinom iz okolice in z izbornim pivom, kakor z vsakovrstnimi toplimi in mrzlimi jedili po zelo znižanih, domačih cenah.

Vsled prekrasne in zdrave lege kraja, ugodne železniške zveze in imenitne postrežbe v vsakem oziru, se ta gostilna posebno priporoča za izlete in letovišče. Vozovi za vožnjo na vse strani se vedno dobijo.

Oddaja stavbe.

Pri šoli na Cvenu se bo stavilo novo stanovanje za nadučitelja ter se bo dosedanje stanovanje predelalo v učno sobo.

Stroški za zgradbo in predelavo so proračunjeni v skupnem znesku 4567 K 16 v.

Vsa dela se oddajo le enemu podjetniku, ki mora položiti 10% varščine.

Zmanjševalna dražba se bo vršila dne 15. maja 1904 ob 3. uri popol. o Cvenski šoli.

Stavbeni črteži, stavbeni pogoji in podrobni stroškovni proračun posameznih strok so na pregled v šoli na Cvenu.

Krajni šolski svet na Cvenu. 353 1-1

Fran Puconja, načelnik.

Učenca

z dobrim šolskim spričevalom se takoj sprejme v trgovino mešanega blaga. Ponudbe naj se pošljejo upravnistvu

„Slov. Gospodarja“ v Mariboru. 393 5-3

Gospodarji, pozor!

kose! babice s klepačem! kamne! srpe!

Kdor želi dobre kose in srpe iz najboljšega ocla, naj se potruzi v trgovino mešanega blaga

brata Korošec

trgovca v Gornji Radgoni 341 6-3

v Škrlečevji hiši, kjer je bila prej gostilna. — Dobivajo se tudi najboljše motike, štihi, lopate kakor tudi kamni za brusit.

Frodaja zemljišč.

Grasčino Trnovec v občini Vrhloga blizu železniške postaje Pragersko, razprodaja lastnik, graf Brandis, na drobno.

Prodajalo se bo v četrtek, dne 12. in v nedeljo, dne 15. maja t. l., vsakokrat od 2. ure naprej na leti mesta v Trnovcu. Kdor si hoče prej zemljišča ogledati, zgledati se naj pri oskrbniku gospodu Tyll-u v Trnovcu.

Natančneje poizve se tudi pri podpisnem c. kr. notarju.

Slov. Bistrica, dne 2. maja 1904. 358 2-2

Karol Hanss, c. kr. notar.